

Dosarul nr. 3ra-1113/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. A. Miron)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Negru, A. Pahopol, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Ștefan Nița împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova și a fost menținută hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La data de 09 octombrie 2018 Ștefan Nița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din RM cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 20 august 2018 a fost respinsă cererea sa privind admiterea în profesia de avocat, deoarece nu întrunește condițiile prevăzute la art.10 din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură și, anume, nu se bucură de o reputație ireproșabilă.

A menționat că, în calitate de circumstanțe, care, în opinia Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, demonstrează lipsa reputației ireproșabile, a fost menționat faptul intentării în privința sa a două cauze penale.

A considerat că, hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din RM din 20 august 2018 este ilegală în fond, fiind emisă contrar prevederilor legii.

A susținut că, pe parcursul a 20 de ani de activitate nu a fost condamnat, nu are antecedente penale, nu a fost concediat din sistemul judecătoresc din motive

compromițătoare și nu a fost stabilit prin hotărâre judecătorească irevocabilă careva abuzuri, prin care să fi încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

A afirmat că, dimpotrivă, în perioada activității sale în funcția de judecător, nu a fost niciodată sancționat disciplinar, în privința sa nefiind intentată nici o procedură disciplinară. Or, legislatorul nu a lăsat aprecierea noțiunii de reputație ireproșabilă la discreția Comisiei de licențiere, dar a specificat expres și exhaustiv cazurile când persoana, care a depus cerere de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, nu se consideră persoană cu reputație ireproșabilă și, anume, a fost condamnată anterior pentru infracțiuni grave, deosebit de grave, excepțional de grave săvârșite cu intenție, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale; nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracțiuni; anterior a fost exclusă din avocatură sau i s-a retras licența pentru acordarea asistenței juridice din motive compromițătoare; a fost concediată din cadrul organelor de drept din motive compromițătoare sau a fost eliberată, din aceleași motive, din funcția de judecător, notar, consultant juridic sau funcționar public; comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului; prin hotărârea instanței judecătorești s-a stabilit un abuz, prin care ea a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

A declarat că, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a interpretat extensiv și arbitrar prevederile legale, încălcând, astfel, principiul prezumției nevinovăției, dar și drepturile sale la muncă și la viața privată, garantate de art. 28 și 43 din Constituția RM și art. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A relevat că, afirmațiile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, expuse în hotărârea contestată, precum că, instanța de contencios administrativ nu urmează să verifice legalitatea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat întrucât acesta este un organ colegial, sunt eronate, deoarece în majoritatea cazurilor actele administrative sunt emise de autorități colegiale, dar aceasta nu înseamnă că, legalitatea acestora nu poate fi pusă la îndoială.

A mai relevat că, intentarea în privința sa a celor două cauze penale, pe care le consideră abuzive, nu constituie o circumstanță, care demonstrează că, reputația sa nu este una ireproșabilă, în sensul prevăzut la art. 10 din Legea cu privire la avocatură. Or, respectând principiul prezumției nevinovăției, legislatorul nu a inclus această circumstanță ca obstacol pentru admiterea în profesia de avocat, stipulând expres că, doar condamnarea irevocabilă pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave, săvârșite cu intenție constituie un impediment în acest sens.

A invocat că, Consiliul Superior al Magistraturii a acceptat cererea sa de demisie, iar Președintele RM a dispus, prin Decretul nr. 317 din 16 mai 2018, eliberarea sa din funcția de judecător, în corespundere cu prevederile art. 25 alin.(1) lit. a) și 26 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, norme care definesc demisia ca fiind plecarea onorabilă a judecătorului din funcție, când în exercițiul funcțiunii și în afara relațiilor de serviciu, el nu a comis fapte, care discreditează justiția sau compromit cinstea și demnitatea de judecător.

A solicitat anularea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din RM din 20 august 2018, prin care a fost respinsă cererea sa privind admiterea în profesia de avocat.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Ștefan Niță și a fost anulat pct. 2 din hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 20 august 2018, prin care a fost respinsă cererea lui Ștefan Niță de admitere în profesia de avocat.

Prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Uniunea Avocaților din RM și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, solicitantul întrunește condițiile prevăzute de lege pentru admiterea în profesia de avocat, fiind scutit de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, având experiență în funcția de judecător de peste 10 ani, iar cererea a fost depusă în interiorul termenului de 6 luni de la momentul eliberării din funcție.

Totodată, instanța de apel a reținut că, conform hotărârii contestate, cererea solicitantului a fost respinsă pe motiv că, ultimul nu se bucură de reputație ireproșabilă.

În acest sens, instanța de apel a remarcat că, la depunerea cererii, Ștefan Niță a completat chestionarul de evaluare a bunei reputații, conform căruia solicitantul nu cade sub incidența prevederilor art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură. Or, reputația ireproșabilă urmează a fi apreciată de autoritatea publică competentă în mod obiectiv, după criteriile stabilite de lege, excluzând aprecierile subiective. În speță, Ștefan Niță nu se asociază nici uneia din cazurile enumerate exhaustiv de lege, prin urmare, acesta nu poate fi catalogat ca neavând reputație ireproșabilă.

Instanța de apel a menționat că, în prezenta cauză nu a fost prezentată o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, prin care intimatul ar fi fost condamnat. Or, pînă la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, prin care s-ar dovedi vinovăția și s-ar dispune condamnarea persoanei, orice persoană se prezumă a fi nevinovată. Mai mult ca atât, din sensul art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, lipsa reputației ireproșabile se atestă la existența unei hotărâri de condamnare ori de constatare a celorlalte circumstanțe enumerate de lege, cu autoritate de lucru judecat.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, intimatul a fost eliberat din funcția de judecător prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 719-VIII din 16 mai 2018, în baza cererii de demisie, fiind trecut în demisie onorabilă.

Prin urmare, instanța de apel a relevat că, concluzia Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, prin care s-a reținut lipsa reputației ireproșabile a intimatului, vine în contradicție atât cu decretul prezidențial, prin care acesta a fost trecut în demisie onorabilă, cât și cu prevederile Legii cu privire la avocatură, care enumeră expres cazurile care exclud reputația ireproșabilă și care nu se atestă în speță. Or, alte circumstanțe, care ar demonstra că, intimatul nu întrunește condițiile prevăzute

de lege pentru admiterea în profesia de avocat, nu se atestă.

La data de 10 iulie 2019 Uniunea Avocaților din RM a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi decizii cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate.

A menționat că, instanțele judecătorești în mod eronat au concluzionat că, Comisia de licențiere a profesiei de avocat în mod selectiv ar fi folosit informația oferită de către Consiliul Superior al Magistraturii, judecătoria Chișinău, precum și cea expusă în certificatul de cazier detaliat CA-443 din 20 iunie 2014, or, la evaluarea reputației, membrii comisiei în mare măsură a ținut cont de părerea publică defavorabilă privind candidatul Ștefan Niță, precum și de impactul negativ asupra credibilității în instanțele judecătorești.

A susținut că, reiterarea prevederilor art. 21 din Constituția RM privind prezumția nevinovăției, la caz, nu este relevantă cu referire la reputația intimatului, or, membrii comisiei nu s-au expus în privința vinovăției intimatului în faptele, care i se impută. Comisia a reținut doar faptul că, Consiliul Superior al Magistraturii a găsit suficiente temeiuri pentru a suspenda intimatul din funcția de judecător, iar ulterior, i-au fost aduse acuzații respective, acuzații care și sunt confirmate de înscrisurile enunțate.

A considerat că, în speță, instanța de judecată a substituit comisia în aprecierea reputației intimatului contrar prevederilor art. 34 din Legea cu privire la avocatură, care reglementează că, organele de autoadministrare ale avocaților sunt organizate și funcționează în baza principiului autonomiei în limitele competenței legale, hotărârile fiind adoptate prin vot deschis, deliberările și votul constituind secret profesional.

A afirmat că, concluzia instanței de judecată precum că, acceptarea plecării în demisie onorabilă a persoanei prezumă faptul că, dânsul are o reputație ireproșabilă și nu urmează a fi pusă în discuție, nu este altceva decât elucidarea în contradictoriu a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii de suspendare și de acceptare a demisiei onorabile.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător

pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 02 iulie 2019, respectiv, recursul depus de către Uniunea Avocaților din RM la data de 10 iulie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Uniunea Avocaților din RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul depus de către Uniunea Avocaților din RM, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Uniunea Avocaților din RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu